

Julius Ustinavičius, Vilnius

*Radijo inžinierius, kovotojas su sektantizmu garso technikoje, muzikos mėgėjas,
puslapių <http://audio.ring.lt> ir <http://silver.ring.lt> autorius*

Mudu su Česlovu pradėjome bendrauti po to, kai netikėtai gavau jo žinutę. Joje buvo pagiriamieji žodžiai apie pastangas savo patirtį ir elektronikos žinias perduoti kitiems garso atkūrimo sistemų mėgėjams. Matyt, Česlovas užklydo į mano tinklalapį ir taip surado mane. Vykdamas į naujos sistemos NIDA perklausą, jau žinojau garso sistemų inžinieriaus prioritetus ir tikslus. Ir Audioforume mudu netiesiogiai susitikdavome. Taigi, gavus kvietimą, beliko įsitikinti, ar tikrai inžinerinė garso atkūrimo sistema tokia „racionali“, kaip apie tai viešai rašė jos autorius. Dar įdomiau – ar paties sukonstruota ir pagaminta sistema gali pralenkti pramoninius gaminius? O svarbiausia – kaip skamba muzika?!

Atvykstu, spaudžiame rankas, einame į vidų. Ir ką gi ten matau – ogi koridoriuje stovinčias kolonėles, kurios būtų daugelio svajonė. Taip, tai gerai žinomas *Altec Lansing* „19-tas“ modelis. Niekas sau, – pagalvojau, – jei jau tokios kolonėlės stovi koridoriuje, tai ką gi išvysiu toliau? O toliau pamatau Česlovo perklausų kambarį, laužytų formų lubas, kambario centre pastatytą sofą ir gale stovinčias labai neįprastos formos ir išskirtinio dizaino kolonėles. Po jomis du A klasės masyvūs galiniai stiprintuvai, prie kambario šoninių sienų lentynose tvarkingai sudėlioti elektrominiai įrenginiai ir galybė CD. Viskas griežtai surikiuota, daiktai guli savose vietose, kabelių beveik nesimato. Harmoninga ir solidu.

Kolonėlės yra nupjautinės piramidės formos, masyvios. Fazės apgręžiklių tikriausiai nebūčiau pastebėjęs, jei autorius nebūtų jų parodęs. Niekur nematyta realizacija. Piramidės viršuje sumontuotas dailiai padarytas apvalus ruporas. Viskas atrodo solidžiai, lyg gero skulptoriaus iš akmens nutašyta skulptūra. Kilo asociacijų su senovišku garvežiu, o pažvelgus iš šono, atrodė, kad panašu į tupinčią gorilą ar orangutaną... Smalsumas vis augo – tokių kolonėlių nebuvau matęs, nors esu prisiziūrėjęs ne taip ir mažai. Šios kolonėlės dvijuostės. Idealus variantas, jei panaudoti tikrai geri garsiakalbiai. Šiuo atveju turime reikalą su profesionaliais garsiakalbiais – aš sau tokių negalėčiau leisti.

O dabar įdomiausia dalis – perklausia. Užbėgdamas už akių noriu pasakyti – nesu girdėjęs geriau skambančio garso! Pirmas kūrinys. Klausome visai tyliai. Lengvas džiazas, moteriškas vokalas. Kreipiu dėmesį į „S“ raidės atkūrimą – daugelio sistemų silpnąją vietą. Neturiu prie ko prikibti – tiesiog stulbinamo švarumo vokalas. Perklausiau dar kelis kūrinius – idealus instrumentų skyrimas. Dėmesį sutelkiu į dažnių atskyrimo filtrą, ieškau bent menkausio „suvėlimo“, bet nieko nesugebu surasti. Toks jausmas, kad šio filtro nė nebūtų, o muzikos klausyčiau per elektrostatines STAX ausines. Maloniai nuteikė tai, kad klausant visiškai tyliai, nėra jokių iškraipymų, visas garsų diapazonas kaip ant delno. O bosinis registras toks natūralus, lyg kambariulyje grotų tikri instrumentai. Paskutinis tyliosios perklausos kūrinys, kurį bažnyčioje atlieka Jose Carreras, toks tyras, lyg pats stovėčiau priešais chorą. Išvada aiški – tembrinis sistemos NIDA balansas nepriekaištingas.

Po nedidelės pertraukos pereiname prie antrosios dalies. Džiazrokas, bet iš pradžių klausome Patricijos Barber koncertinio CD „Live A Fortnight In France“ pirmąjį kūrinį. Neįtikėtini žemi tonai, bet garsas kontroliuojamas ir jokio buitiniams sistemoms būdingo baubimo ar paryškimo. Paskui dar garsiau – man, pratusiam klausyti ty-

liau, garso jau per daug... Bet čiaigi bandome aparatūros galimybes, tad po kurio laiko priprantu ir pradėdu ieškoti priekabių. Negaliu surasti. Mušamieji, kiek sugebu suvokti, idealūs, be jokių frontų suapvalinimų. Vidutiniai tonai išlieka skaidrūs, o aukštieji lengvi ir neatitrūkę nuo muzikos. Stebino tai, kad didesnis garsumo lygis nepakeitė bendro muzikos balanso, ko dažnai trūksta buitiniams sistemoms. Krištolinio skambumo lėkštės. Ir instrumentai „nelipa“ vienas ant kito, kiekvieną girdime aiškiai, natūraliai.

Simfoninis orkestras – daugelio sistemų silpnoji vieta, nes ypač sudėtingos formos signalą sunku įrašyti ir atkurti. Ir šiuo atveju jis neskamba taip, kaip sėdint Filharmonijos salės penktoje eilėje. Vis dėlto namų sąlygomis geriau skambančio simfoninio orkestro neteko girdėti. Ir net nežinantis, kas yra obojus, pasakys, jog tai medinis pučiamasis instrumentas. Netgi dar pridurs, jog jis yra kažkur orkestro galinėje dalyje.

Pabaigoje klausėme du kūrinius maksimaliu garsumu: *Steely Dan* „Two Against Nature“ ir *Blood Sweeat and Tears* „Nuclear Blues“. Garsumas tikrai ne mažesnis kaip gyvame koncerte, bet garsas neišsidarko, instrumentai ir vokalas nesusivelia. Net tembrinis balansas išlieka beveik nepakitęs. Matyt, profesionalūs garsiakalbiai šiuo atveju yra išties nepralenkiami!

O dabar liūdnoji dalis. Buvau atsivežęs paklaustyti man gerai žinomą kūrinių – Benjamino Britteno „The Young Person's Guide to the Orchestra“. Tai kūrinys, kuriuo mėgstu testuoti aparatūrą, nes jame po truputį pasireiškia visi simfoninio orkestro instrumentai ir jų grupės. CD taip ir liko gulėti mašinoje, nes tiesiog nenorėjau nusivilti namuose turima aparatūra...

Su Česlovu dar padiskutavome apie įrašus, šiuolaikinių studijų problemas, sunkumus įrašant didesnės sudėties ansamblio, simfoninio orkestro ar rojaliu atliekamus kūrinius. Mudu sutarėme, kad muzikos atkūrimas labai priklauso nuo studijos operatoriaus, o kokybiškos GAS paskirtis – tuos skirtumus mums parodyti. Aktyvinė sistema NIDA kokybišką įrašą atkuria nepriekaištingai! Tai tikrai preciziškai sukonstruotas ir suderintas muzikos atkūrimo įrenginys, tad pasimėgauti puikiu muzikos skambesiu vėl planuoju nuvykti pas bičiulį Česlovą. ■